

МИЛОШ ПЕТРОВИЋ

ПЕРОН ЗА СКИТНИЦЕ

Како почети ако не од краја?

Од почетка до краја сваки шум из ког се рађа куршум и свако слово из ког цвјета псовка морају негдје да свију гнијездо јер су превелики да би лепршали сводовима ка васиони. Ако су утовљени и задригли толико да ни у њиховом казану који се крчка на ерупцији вуклана окренутог наопачке нема мјеста, они морају потражити друго станиште, и ту долази оно што се одупире од насумичног иако је насумица безначајан појам као када гром погоди онога ко трчи пољаном, ништа није случајно.

Космичка клица расте до одређеног угла када достиже свој пун круг и мора се вратити на земљу одакле је потекла, занимљиво, враћа се увијек на исто мјесто. Убиства, тријебљења и окултност натапају кору која зашиљеним и балзамованим трном пробија тло и чека срећника намјерника да га нагази. По начину егзекуције овај чин највише подсећа на дјечака који се случајно задеси сам у чардаку пуном кукуруза након исцрпне и богате јесење жетве. Окицама невинне срне гледа у до врха згуснуте жуте клипове не знајући још увијек да га они хране, и да његовима дају идентитет паора. Прилази и покушава да издвоји један клип али безуспјешно јер су чврсто и тијесно наслагани. У очајању шутира пар пута ногом у оне на дну и сада се напакон нешто дешава. Два су се отргла и он их сав срећан придиже и наслања на нејаке груди као што га је мајка држала прије само пар година. Дивну идилу прекида крчкање непосредно испред и јак удар прашине помијешане са отровом за пацове. У наредних пар тренутака дјечак бива преплављен лавином кукуруза из које није успио изаћи, пронашли су га тек касно у

ноћ. Посљедњи трзаји старинског фењера обасјавали су оца и мајку док су грлили своје чедо из чијих су очију и уста излетале сиве лептирице и нестајале у ноћ.

Крупне мисли у ситне сате. Ништа што кафа са аутомата не може ријешити ма колико у њему не мијењали филтере. Обично људе украшава навика да касне, а пошто сам ја криво насађен, дођох непун сат раније. Притисак у глави се нагло поче повећавати без посебног разлога. Добро, ако се изузме чињеница да сам јутрос сам са собом вијећао да ли да отпутујем измицањем столице или уз пиштољ прислоњен на јастук, путовање возом уз појачану мигрену и није толико лоша опција. На самоубиство никада нисам гледао као на кукавичлук, више ми је то личило на дрскост попут затварања врата непожељним гостима. Само што у том магновењу човјек никако да схвати да су гости ту да би једном отишли, а после тога је све лакше. Моја срећа је то што ме при избору између злог и горег око поднева предахитрио кратак сан. Кажем кратак, иако је трајао добра два сата, међутим у њему се апсолутно ништа није дешавало. Помало разочаран али хладне главе, покушавао сам макар и на силу да се присјетим барем једног детаља из сна, али није ишло. Сјетих се како сам у томе уживао раније, на сан сам гледао као на премијеру најновијег и најгламурознијег филма, само што сам у главној улози био ја а не неки тамо холивудски или још горе боливудски глумац. Такође, додатна чар је била у томе што онај који кува паприкаш од мојих мисли и кутлачом сипа у посуду за сан често узме састојке на које је моје чуло укуса одавно слијепо. Па тако једном сам у току дана јео кинеску храну уз црни отров који нам браћа Амери сервирају уз божићне чаролије, па ми је сан изгледао тако што сам у одијелу Дједа Мраза дијелио поклоне малим Кинезима који су штапићима јели масне хамбургере. Мозаик ствари које ми пролећу испод радара, уз дежа ви моменте, знају направити прави карамбол кад ми се у глави угасе свјећице.

Да ли због страха да ако дочекам још једно јутро у том проклетом стану може столица постати још климавија а зрно из пиштоља све присније са перјем из јастука, одлучио сам да одем на неко вријеме. Побјећи или отићи, да бих побјегао мора неко прво да ме појури, а да јурим самог себе, нисам у некој нарочитој кондицији. Отићи звучи некако господски, као када се у току лоше везе на јастуку љубљене драге остави нека ситнија новчаница и запали без посљедњег поздрава, има ту неког стила. Попут милог ми урагана који је тих дана бјеснио обалама земље дежурног полицајца, протутњах собама иза себе остављајући у плачу стону лампу разбијену у пар-

чиће и полицу са разбацаним прибором за бријање. Цепове сам напунио искључиво стварима за које закључих да ми неће бити потребне на путу.

Клацкање возовима је оно што буржуји из Јапана себи никада неће моћи да приуште. Нема ништа занимљиво у томе да се од тачке а до тачке б стигне без којекаквих зареза и узвичника. Дужина пута од свега пар сати труцкања раније се знала одужити толико да јој и транссибирска релација позавиди и осрамоћено салутира. Када сам се побједоносно укрцао и испед себе репетирао јучерашње новине и пар таблета за спавање, наиђе бјегунац из резервата са наших крајева, у народу познат и као кондуктер или рицоман, са опojним мирисом вињака и буреком замашћене браде.

– Господине, вашу карту молим.

– Изволите. – Кратко одговорих и не превалих преко усана узајамно ословљавање за господство.

– У реду је, ви баш до посљедње станице?

– Па да, надам се да стижемо на вријеме.

– Могу вам обећати само да стижемо, али не и кад.

Окрену се, залупи врата снажно и упути се лијево ка вагон-ресторану, са тим вратима је сигурно био мало њежнији. Добро, обећао је да стижемо у комаду, а вријеме је свакако релативна ствар, док стигнемо можда се и сат помјери, временска зона прошири или нешто слично па стигнем и прије него што сам кренуо.

Локомотива се громко закашља као отписани пацијент са онкологије и поче да преде по шинама. Није баш изгледало као лансирање ракете у космос, али свеједно, тијело ми је осјетило задивљујућу трауму. Како смо кренули, тако сам имао осјећај остављања у прошлости свега што је воз иза себе оставио. Ако се већ не сјећам свог рођења и првог приземљења на овај свијет, овај порођај ћу заувјек памтити. Овако само звјездана прашина може да спусти сонду у мрак. Кад смо код мрака, дотични је стигао и прије времена, тако да је пролазак кроз начичкане тунеле изгубио своју драж. Међутим, излазак из једног од њих доноси пакетић пун дрмусања и нагињања са машном на врху у виду нестанка свјетла у купеу. За крај, чуо се један оштар прасак и воз је наставио нормално да галопира

трасом. Можда су шине заварничиле, можда је настрадало неко залутало говече или је кондукер пао под шанк, никад нисам сазнао. Једина истинита чињеница је била та да нисам осјећао евентуалну опасност тог тренутка, није баш да се трагедије не догађају оваквим луксузним превозницима. Уз повратак свјетла, засијала ми је и сијалица у глави и закључила да се плашим тога што не осјећам страх, зар је смрт најгора несрећа која може да задеси човјека?

Своје земље роб, ставио сам решетке преко лица и катанац на уста како бих спријечио откривање положаја мог акцента пред смјењујућим путницима у купеу да избјегнем одакле су твоји и шта радиш овдје приче. Ишло ми је одлично све док један од затвореника, моје грло, није очајнички почело дозивати течност, сваки затвореник има бар основна људска права па одлучих да му услишим молитве. Као оаза у пустињи, појави се жена са колицима препуним пића. Не знам да ли воли свој посао, продавачице у бифеу, косовке дјевојке, али та колица су јој дефинитивно боље пристајала него она у којима се возе новорођенчад. Гријех би био да се ноге дуге до врата, усне боје крви и поглед из ког избија фалус троше на нешто друго него на оно за шта служе ни на девет минута а камоли на девет мјесеци.

– Нешто за вас?

– Виски који год, дупли.

– Само такав и служим.

Док сам јој хватао поглед руке су ми испустиле новчаник и лична карта је проклизала до њених потпетица. Застава креирана на чајанкама не толико талентованих основаца смјештена поред моје црно-бијеле слике привукла је њену пажњу.

– Код вас је коначно мирно? – Упита ноншалантно.

– Па како се узме.

Одговорих једноставно док ми је у глави куљала ватра. Да, сестро, ми смо ти тамо сви терористи, а ако останеш још минут ту, узећу чашу вискија и напунити те њоме као ћурку за Дан захвалности, ћурко.

– Изволите, ако вам још нешто буде требало само изађите испред, пролазим често.

– Хвала ти, рачунај на то.

Узимам новине у шаке, иако су јучерашње могу проћи и као оне што ће се штампати сутра. Краваташ са насловне позива своје синове у битку коју зна да неће добити. Тјеши ме чињеница да то исто раде и његови љути супарници, као да су сви једнојајчани јајоглавци. Како бих се обрадовао да сам умјесто њих на дуплерици угледао Брејвика који заједно са њима разматра рјешења за мир и стабилност у региону, а онда му флипне у глави и епилог би био свима добро познат, могао је постати јунак а не негативац, штета. У ноћи пресијава се само сноп снијега поплочан са више слојева. Са сваком станицом и обасјавањем ова балканска ноћ све више подсјећа на поларну. На тренутак замислих да смо усред Финске, само недостаје њихов народни јунак Симо Хејхе да кроз своју оптику нишани путнике док му се окрњени дио браде дружи са залеђеним тлом.

Гледам у празно дно чаше и поведох је за ручицу до ходника како бих је напојио. Заправо, желио сам да надимим очи конобарицом. После пар минута нервозног цупкања зачуше се колица и још гласније гунђање уморне жене. Без питања, напуни ми чашу и наслони се на прозор да предахне, ноћ је улазила у циљну равнину па је и њена смјена била све ближе траци за финиш. Уз необавезно блебетање скенирао сам јој мимику и покушавао да је поистовјетим са свим женама са којима се сусретах. Праг толеранције био јој је два метра испод врата украшених чипком те су двосмислене реченице преједале једна другу и саплитале се. Слагао бих ако кажем да није била мој тип, из авиона се видјело да је из истог избацила сав терет морала и часносестринских стега. Са таквима после пет минута знаш на чему си, без патетике, поклона и прецјењених осјећања, за те ствари им служе рогати мужеви. Њене очи нису биле огледало душе, наш поглед је био двосмјерно празан па се више нисмо ни гледали јер је у штрокавом вагонском тоалету на сцену ступио никад бољи фелацио.

Сигурно сам у једном од претходних живота био факир јер бол у леђима који осјећам наслоњен главом на прозор није овоземаљски, само чекам један термин регресије да ми то потврди. Пуцкетање пршљенова доживљавам као вађење зарђалих ексера заосталих међу лопатицама због удобности древног душека. Не постоји иде-

алан положај а сваки сљедећи ми је болнији, тјешим се да ће крајем ноћи и бол отићи на спавање, ваљда. Шта би тек било да сам у животу рмбачио и теглио, крампом и мотиком риљао земљу, сад би ми се вјероватно Квазимодо наругао и рекао да сам грбав. Прво крмељаво трептање зимског јутра угледало је сијасет манастира крај којих смо пролазили. Фиксиран, гледао сам право кроз прозор мада ми је периферни вид сасвим јасно дошаптавао шта се дешава пар центиметара са стране. Човјек и жена у четрдесетим годинама сједе преко пута и на сваку богомољу која протрчи поред нас, они се прекрсте. То ми није изгледало чудно у свакодневним ситуацијама на улици јер бих те људе мимоишао и заборавио, на ове сам био осуђен још пар сати. Све до једне боговјетне божије куће ритуал је био исти. То ми је изгледало као када пушачи који држе оловку, махинално је принесу устима или људи који имају одвратну навику да грицкају нокте то ураде у гужви по механизму. Једноставно у том божијем месу није било крви и нисам више способан да уочим разлику између дијете и поста, крсне славе и сједељке, или сам ја луд или су сви они лицемјери.

Старом другару, новинама, вратио сам се чим је дневна свјетлост била довољно јака да ми омогући да прочитам бар крупније наслове јер не хтједох да будим сапутнике неком врстом неонке која нам је била изнад главе. Црна хроника – Косово, спорт – Косово, политика – Косово. Отишло је, изгубили смо га, вратићемо га, подијељено је, то је мит, оно не постоји. Преклопих их на пола да видим људе како безбрижно спавају док се парче земље ломи као парче торте. Кога заваравам, на ту тему нисам помислио све док је нисам видио написану, била би ми битна само да сам ја у тој незавидној ситуацији. Могу да лажем и обећам свима како ћу бити у првом тенку у нападу на оштрозубе али не могу да слажем себе, поглед у огледало би се онда завршио тако што ће се одраз окренути од мене. Док је жена још увијек спавала, мушкарац се пробудио па почесмо тихо да млатимо празну сламу. Покушавао сам да је запалим својим мислима у сосу од параноја, али човјек се није дао. Устао је на сљедећој станици, пружио ми руку и изговорио нешто у маниру борбе са вјетрењачама. Да сваки пут кад је у животу пао, устао је јачи јер ће сљедећи пад бити још болнији. Морам признати да сам очекивао неку позитивнију фразу, али свидјело ми се што није било тако.

Разданило се, особље у возу пуном паром ради а ја још нисам ока склопио, тјешим се, дуг је пут, биће времена и за то. Никад нисам волио да заспим на силу, такође ни да ме нешто на силу пробуди.

А шта да кажем за клинца на муралу крај којег смо прошли, заспао је нечијом руком и нечијом ће се пробудити, тужно. Само да је крај њега био неко ко би га опоменуо и рекао да ништа од тога није вриједно. Скоту попут мене једина позитивна ствар ту је што ја нисам на његовом мјесту, а није да нисам имао прилике и то идеалне. Када бих могао да уђем у веш-машину и умјесто центрифуге укључим времеплов који ће ме вратити давадесетак година назад, опалио бих сам себи такву шамарчину која би ми зујала наредних двадесет година. Схватам да се некада чини како живот није ништа посебно али изгубити га тако бесмислено је заиста трагедија. Сљедеће стајалиште и на мјесту мурала сада се налазио бунар, чини ми се добро напоуштен и некориштен већ дуго. Старија госпођа која је ушла пар станица раније прокоментарисала је како су бунари сакрална ствар и да може само нагађати колико је овај напио жедних уста и спасио обрадивих земљишта од суша прије него што је и сам пресушио. Опарила ме је чињеница да је моја прва асоцијација на њега била повезана са сумњом да ли је неко притиснут тјескобом скочио у њега. Мора да је баба док нисам гледао замијенила наше унутрашње духове па сада својим залива воћњаке у Сахари док је мој потпуно труо.

Капци ми напоскон постадоше тешки за држање а стигли смо скоро до пола пута, било би идеално када бих спавао до посљедње станице па макар и у сну сањао снове. Извадих из кутијице неколико пречица за сан, иако је једна сасвим довољна. Након што сам их прогутао и забленуо се у плафон, милион слика почеше да ми плешу изнад главе као хиндуси на киши.